

جنبش جهاد اسلامی نماد پیروزی مقاومت شبکه‌ای

درباره نقش عنصر مردم در جنبش جهاد اسلامی فلسطین

این تفکر در بین مردم بسیار مورد استقبال قرار گرفت؛ مردمی که فطرتی الهی و اسلامی داشتند و حدود چهار دهه نیز با وعده‌های دروغین رژیم‌های عربی مواجه بودند و از عملکرد گروه‌های مقاومت فلسطین ناامید شده بودند؛ بنابراین با شروع دعوت جنبش جهاد فلسطین در سال ۱۹۸۰ به‌طور رسمی در سرزمین‌های اشغالی سیمای جدیدی از اسلام سیاسی و رهبران دینی سیاسی به ظهور رسید که مردم دسته‌دسته به این جنبش گرایش پیدا می‌کردند. این جنبش اهداف و برنامه‌ها را نیز اعلام کرده بود که یکی

از آن‌ها، آزادی کامل فلسطین و حذف رژیم صهیونیستی و برپایی حکومت اسلامی در فلسطین بود که ضامن تحقق عدالت، آزادی و برابری و نظام شورایی بود. هدف بعدی، بسیج مردم فلسطین و سازمان‌دهی جهادی، نظامی و سیاسی آنان به استفاده از وسایل تربیتی و فرهنگی و سازمانی دردسترس برای انجام وظایف جهانی بود تا در برابر رژیم صهیونیستی آمادگی داشته باشند. سوم، تشویق توده‌های مردمی برای ایفای نقش تاریخی در نبرد سرنوشت‌ساز با رژیم صهیونیستی بود. چهارم تلاش برای وحدت بخشیدن به فعالیت‌های اسلامی فعال در مسئله فلسطین و گسترش روابط با جنبش‌های اسلامی و آزادی‌خواه همسو در جهان بود. هدف پنجم، دعوت و تبلیغ برای اسلام و عقاید و شریعت اسلامی و رسانیدن عقاید ناب به فلسطینیان و زنده‌نگه داشتن پیام این تمدن برای بشریت بود. البته جنبش جهاد اسلامی فلسطین برای تحقق این اهداف،

این جنبش، جنبشی است که پس از پیروزی انقلاب اسلامی، اثرگذاری انقلاب اسلامی و مواضع امام خمینی(ره)، رهبر کبیر انقلاب، در

قضیه فلسطین به مرحله ظهور رسید؛ البته باید اشاره کرد که از اواسط دهه ۷۰ میلادی در صحنه فلسطین نقش اسلام‌گرایان در قبال مسئله فلسطین به تدریج نمایان شد، به‌ویژه با سرخوردگی از اقدامات رژیم‌های عربی و مقاومت فلسطین که متنوع شده بودند و هر کدام وابسته به کشوری بودند.

از درون این مباحث، موضوع اسلام‌گرایی مطرح شد و با پیروزی انقلاب اسلامی ایران پس از اینکه احساس کردند انقلاب اسلامی کاملاً از قضیه فلسطین حمایت می‌کند، در سال ۱۹۸۰ میلادی جنبش جهاد اسلامی به‌وسیله برخی از اسلام‌گرایان از جمله شهید فتاحی شقاقی و عبدالعزیز، به ظهور و بروز رسید و عملاً اولین جریان اسلام‌گرایی مقاومت علیه اشغالگری صهیونیست‌ها بعد از تشکیلات اخوان المسلمین ایجاد شد که کاملاً رویکرد مبارزه مسلحانه با رژیم صهیونیستی داشت.

این جنبش در آغاز متشکل از جوانان فلسطینی تحصیل کرده در دانشگاه‌های مصر بود و شهید شقاقی نیز که یکی از اعضای جنبش اخوان المسلمین و برخی گروه‌های مقاومت فلسطینی بود، این جنبش را پایه‌گذاری کرد. شقاقی معتقد بود اسلام واقعیت جهان امروز است که جنبش اسلامی از تقدم آن بر ناسیونالیسم عربی و عربیسم غافل بوده و پاسخی برای خواست ملی فلسطینی‌ها نداشته است.

او معتقد بود بیشتر نیروهای فلسطینی و نیروهای ملی فلسطین از نظر شناخت و فرهنگ و ایدئولوژی به اسلام اعتقاد دارند؛ ولی در برنامه‌ریزی مبارزاتی و زندگی روزمره به آن جایگاه خاصی ندادند و اینجا بود که جنبش جهاد فلسطین به عنوان طرح و ایده در ذهن بنیان‌گذاران پدیدار شد که اولین ایده را راهی برای انتخاب مذهب یا میهن که میان ناسیونالیسم‌های لائیک و ملی‌گرایان و اسلام‌گرایان وجود داشت، می‌دانست. جنبش جهاد اسلامی فلسطین به‌عنوان پاسخ انقلابی به خواست فلسطینیان با شعار اسلام، جهاد و فلسطین مطرح شد که در آن اسلام به‌عنوان نقطه آغاز، جهاد به‌عنوان وسیله و آزادی فلسطین نیز به‌عنوان هدف شناخته شده بود. تکیه بر اصول دینی و شریعت اسلام و قرآن و سنت، نقطه آغاز حرکتی بود که مردم مسلمان فلسطین سرخورده از گروه‌های مقاومت فلسطین و رژیم‌های عربی را به خودش جلب کرد.

به تدریج و با سرعت مناسبی نه تنها برخی جوانان به روش جدید مبارزه که بر اساس اسلام‌گرایی پایه‌ریزی شده بود، گرایش پیدا کردند، بلکه برخی اعضای دیگر جنبش‌های مقاومت نیز به این جنبش پیوستند و این جنبش پس از مدتی توانست جایگاه خوبی را در صحنه مبارزاتی فلسطین به دست بیاورد؛ البته هدف این جنبش، رقابت و کنارزدن دیگر گروه‌ها نبود، بلکه معتقد بود در کنار دیگر گروه‌های فلسطین می‌تواند علیه رژیم صهیونیستی دست به طراحی، سازمان‌دهی و اجرای عملیات‌های نظامی بزند.

مجید صفا تاج
دکترای علوم سیاسی و کارشناس
ارشد مسائل فلسطین

جنبش در آغاز متشکل از جوانان فلسطینی تحصیل کرده در دانشگاه‌های مصر بود و شهید شقاقی نیز که یکی از اعضای جنبش اخوان المسلمین و برخی گروه‌های مقاومت فلسطینی بود، این جنبش را پایه‌گذاری کرد. شقاقی معتقد بود اسلام واقعیت جهان امروز است که جنبش اسلامی از تقدم آن بر ناسیونالیسم عربی و عربیسم غافل بوده و پاسخی برای خواست ملی فلسطینی‌ها نداشته است

زندگینامه دکتر
مجید صفا تاج

